

n werden daarin

or ook de eisch
lat die vertaling

ben, dat er een
ronkelijke en de

taling, hoe goed
lijk den zin van

Heiligen Geestes
zij dat niet is

i zijn.

n God en de ziele

t te stellen recht
kennis te nemen

nis en prediking

worden is voor
an elke ziel haar

van verbetering
anden tweedeaar

teit van het

heid der ziele

zelf niet zocht
woord wil laten

met de vraag
openbaring Gods

i te bieden?

vraag te stellen
ekjes om wijs

is op menig
tenvertalen

van het oors
n. En hun gis

ders! — deel

olstrekt nog niet

, die onleesbaar

och is dat, dan

r een groot deel

aar niet zoo hier

e Statenvertaling

waarlijk belang

kerheid en juist

het privileg

worden ont

arden, willen w

derhand nog wa

i in waardeering

mand onder, de

chten, hebben z

ds en met aan

pelijke kracht

ucht ook van d

Intusschen kan met dankbaarheid vermeld, dat verschillende classes het verzoek van de Partikuliere Synode van Noord-Holland hebben gesteund en dat, zoo de Particuliere Synode van Noord-Brabant en Limburg maar niet vóór waren geweest, zeer waarschijnlijk andere Partikuliere Synodes in gelijken geest zich zouden hebben uitgesproken.

Dat bewijst, dat het belang van de komende Synode in breede kringen onzer kerken wordt beseft.

Men heeft alzoo niet meegewerkt aan pogingen, gelijk die door de kerk van Amsterdam-Zuid en Zandvoort werden aangewend om het samenkomen van deze buitengewone Synode te verhinderen.

Deze pogingen doen eigenaardig aan.

Wat bezwaar kunnen deze kerken, waarvan de eerste ten nauwste bij de kwestie-Geelkerken is betrokken en de laatste sympathie-betuigingen aan de eerste heeft gezonden, er toch tegen hebben, dat in deze aangelegenheid naar de grootst mogelijke objectiviteit wordt gestreefd?

Men zou eer verwacht hebben, dat zij de eersten waren geweest om het samenkomen eener buitengewone Synode toe te juichen.

De „Acta” zijn er.

De „Acta”, waaronder men tegenwoordig natuurlijk verstaat de Acta van de laatste Particuliere Synode van Noord-Holland, zijn thans verschenen.

Zij, die ook de andere zijde wenschen te hooren, kunnen hier bevrediging vinden.

De bijlagen zijn wel het voornaamste.

Ook al kan men zich ook nu nog over den materieelen kant van de kwestie-Geelkerken geen oordeel vormen, over het formeel dezer kwestie kan men hier veel licht ontvangen.

Op een enkel punt zal een nadere toelichting wel noodig zijn.

Maar dit kan vanzelf door publiceering van de officiële stukken niet geschieden.

Over het geheel echter zullen ze bij nauwgezette lezing opklarend werken.

En zonder nu uit te maken of er hier en daar geen fouten in het formeel van de procedure zijn binnen-gevoelen, zal men toch moeten erkennen, dat de verschillende rapporten, daarin opgenomen, van groote conscientieusheid getuigen.

Ze verdienen dan ook een even conscientieus bestudering en overweging.

Anatomische uitlegkunde.

X, de man (een vrouw zal 't wel niet zijn naar den waren stijl te oordeelen), die het had voorgesteld, als zouden onze citaten uit Dr Kuypers werken over het spreken van de slang krachteloos zijn gemaakt door het aan onze lezers bekende citaat uit „De Engelen Gods”, is in de „Overtoomsche Kerkbode” althans voorloopig uitgesproken.

Met genoegen konstateeren we, dat de volgende artikelen niet in den hoogen toon van het eerste zijn gezet.

En nu het resultaat?

Tot ons leedwezen heeft hij zich niet als een Kuypertimmer kunnen onthullen.

Van bijzondere vertrouwde met de werken van Kuypert blijkt inderdaad niets.

Hij bepaalt zich tot het ééne citaat uit de „Engelen Gods”.

Wat Kuypert daarvoor schreef, wordt met een herinnering aan de „oude plunje” ter zijde geschoven.

Dat Kuypert daarna nog met even groote beslistheid verklaarde, dat er niet aan mag worden getwijfeld of de slang in het Paradijs heeft als medium van satan gesproken, wordt nauwelijks de aandacht waardig gekeurd.

Hoe iemand, die bij verschillende gelegenheden zoo ernstig waarschuwde, dat men zich door geen andere theorieën zou laten verschalken, in „De Engelen Gods” een tegenovergesteld standpunt kon innemen, wordt in het minst niet begrijpelijk gemaakt.

Integendeel worden door X alle pogingen om de verschillende uitspraken van Kuypert over deze zaak met elkander in overeenstemming te brengen, gelaakt.

Gelijk een hond, die uit een slagerswinkel een stuk vleesch heeft gestolen, het grimmig tusschen de tanden houdt, houdt hij dat citaat uit de „Engelen Gods” vast.

Hij past er een uitlegkundige anatomie op toe.

Hij verwijft bij de waarde van aanhalingsteekens, van hoofdletters en wat dies meer zij om toch maar zijn opvatting niet te moeten prijsgeven.

Het is (wij bedoelen dit niet in kwaden zin) een gepenter van belang.

Indien wij op dat alles wilden ingaan, zouden we er zeker gedurende enkele maanden een paar kolommen aan moeten besteden.

Wij denken, mede uit eerbied voor onze lezers, daar natuurlijk niet over.

Merkwaardig gemakkelijk glijdt hij echter over onze argumenten heen.

Toch moet met een enkel woord tegen zijn methode van uitlegging worden opgekomen.

Paste hij die toe op de Schrift, dan zou hij daarin de grootste tegenstrijdigheden moeten aannemen.

Laten we een bekend voorbeeld nemen.

In 2 Samuel 24:1 leest men, dat de Heere David aanporde om het volk te tellen en in 1 Kronieken 21:1, dat Satan het deed.

Volgens de X-methode zou men tegenspraak moeten vaststellen.

Toch harmonieeren beide plaatsen met elkander, mits men het zó verklaart, dat Satan door God als middel is gebruikt. In Samuel wordt alleen van het Werkmeester, in Kronieken van het werktuig gesproken.

Hierin heeft men een opmerkelijke parallel voor de

uitlegging van de citaten van Kuypert uit de „Engelen Gods” en uit zijn andere geschriften.

In de „Engelen Gods” heeft hij het bij de verleidings-geschiedenis speciaal over den werkmeester, Satan, in „E Voto”, „De Gemeene Gratie”, „College-dictaten” over het werktuig, de slang.

Gelijk we reeds memoreerden wijst Kuypert daarop zelf in „De Gemeene Gratie”.

Wat waarde hebben dan de uitlegkundige X-stralen? HEPP.

GEESTELIJKE ADVIEZEN.

Erkenning van den Roomschen Doop.

Behalve de vraag die ik in het vorige nr beantwoordde, stelt onze lezer T. B. nog twee andere.

De eerste geldt de erkenning door onze Kerken van den Doop der Roomsche Kerk.

Hij schrijft: „In onze Kerken wordt wel een door 'n modern Dominé gedoopte overgedoopt, maar die in de Roomsche Kerk gedoopt is wordt als gedoopt erkend. Zelfs wordt niet eens geïnformeerd of hij ambtelijk gedoopt is. Is de R.-K. Kerk voor ons, naar Art. 29, niet de valsche? En hoe kan dan een sacrament door die Kerk bediend, waarde hebben? Hebben onze Kerken, waar zij den Roomschen Doop als wettig erkennen, daarbij niet teveel gelet op den vorm der formule en te weinig op het wezen: de valsheid der R.-K. Kerk?”

De vrager vergist zich, om daarmee te beginnen, als hij meent, dat de Roomsche Doop door onze Kerken als Christelijke Doop wordt erkend op grond van de formule: „in den Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes”, die ook door de Roomsche Kerk bij de bediening van den Doop in gebruik is.

De Gereformeerde Kerken hebben nooit, gelijk de Roomsche Kerk, de erkenning van een Doop afhankelijk gesteld van 't gebruik dezer formule bij zijn bediening.

Wat, bij de vraag of een Doop als geldig te erkennen was, voor haar besliste, was dit, of de bediening ervan in den kring waarin hij ontvangen werd, metterdaad bedoeld werd als Christelijke Doop en of ze verricht werd door iemand die in dien kring erkend werd als daartoe bevoegd.

Waar deze twee gegevens aanwezig waren en daarmee derhalve vast stond, dat in den kring waarin de aldus bediende Doop als een wettige Doop werd erkend, aanvaardden ook de Geref. Kerken zulk een Doop als geldig.

Natuurlijk kon daarbij ook de bij de bediening gebezigde formule in aanmerking komen; voorzover n.l. ook uit die formule, en daáruit vooral, kon blijken, of de bedoeling metterdaad was geweest den Christelijken Doop te bedienen. Lag in die formule, in plaats van een erkenning, veelmeer een opzettelijk loochenen en op zij zetten van het wezen van den Christelijken Doop, dan was daarmee natuurlijk niet voldaan aan een der bovengenoemde voorwaarden, en werd de besprenging met water derhalve niet als Doop erkend.

Naar dezen regel oordeelden vroeger en oordeelen nog de Gereformeerde Kerken over een Doop, die bediend werd door een ongelovig Predikant. Want het is onjuist wat onze vrager vooropstelt, dat onze Kerken in geen geval erkennen den Doop die verricht werd door een modernen Dominé. Zoo uit de daarbij gebezigde formule blijkt, dat de bedoeling was den Christelijken Doop te bedienen, wordt zulk een Doop wel terdege als geldig erkend en denken onze Kerken er niet aan dengene die hem ontving „over te doopen”.

Bovengenoemde regel volgden onze Kerken nu ook ten aanzien van den Doop, bediend door de Roomsche Kerk.

En natuurlijk dachten ze er dan niet aan dien te diskwalificeren. Want hij voldeed aan alle vereischten: hij werd bediend met de bedoeling — ook blijkend uit de gebezigde formule — Christelijken Doop te bedienen, en door iemand die in de Roomsche Kerk zelve werd geacht tot de bediening bevoegd te zijn.

Dat de Gereformeerde Kerken daarmee in strijd zouden handelen met haar eigen belijdenis in Art. 29 der 37 Geloofsartikelen, berust op een misverstand.

Zeker, in Art. 29 worden de kenmerken der valsche kerk opgesomd in tegenstelling met die der ware kerk.

Doch afgezien nu van de vraag, of dit Artikel wil gedacht hebben aan een valsche of aan de (absoluut) valsche kerk, bedoelt het in geen geval de Roomsche Kerk als zodanig te brandmerken. Ongetwijfeld doet veel erin aan de Roomsche Kerk denken, en heeft haar beeld bij 't opstellen ervan Guido de Brès ook wel voor den geest gezweefd; maar dan alleen, omdat metterdaad in haar reeds toen beginselen werkten en ook nu nog werken, die in hun uiterste doorwerking de valsche kerk in volle gestalte zouden doen optreden.

En al mogen er nu ook onder onze vroegere godgeleerden geweest zijn, die Art. 29 aanzagen voor een teekening van de Roomsche Kerk als de valsche kerk, als de kerk van den Anti-christ, thans is er wel niemand meer die het in volen ernst voor deze beschouwing zal opnemen.

Wilde men naar den maatstaf van Art. 29 de Roomsche Kerk voor de valsche kerk verklaren — men zou het, bij erkenning van alle verschil in graad, dan in beginsel ook het Ned. Herv. Kerkgenootschap moeten doen.

Doch daaruit zou volgen, dat men dan ook den Doop, in het Ned. Herv. Kerkgenootschap toegediend, niet als Christelijken Doop zou kunnen aanvaarden.

En deze consequentie zou ook onze vrager stellig niet aanderen.

Doch er is nog een andere consequentie van zijn stelling die hij niet aanvaarden zal. Het is deze, dat, zoo de Doop der Roomsche Kerk door ons niet als Christelijke Doop aanvaard kan worden dan ook onze vaders, die in den tijd der groote Reformatie met Rome braken, zich zelf als ongedoopt zouden moeten beschouwd hebben, en zich na hun breuke met Rome opnieuw, of beter gezegd — want dat ware het op hun standpunt dan geweest — voor het eerst hebben moeten

doen doopen. Niemand hunner heeft daar evenwel ooit in ernst aan gedacht.

Nog een derde vraag doet T. B.

Die omvat echter zooveel, dat ik er niet aan denken kan haar hier te beantwoorden.

Ze begeert niets minder dan „een uiteenzetting van het Verbond der genade: het Hoofd, den Middelaar, en de handelingen met wie het opgericht wordt”.

Zulk een uiteenzetting zou een boekdeel eischen. Doch waartoe zou het geschreven worden, nu er boekdeelen te over zijn, die hier alle licht ontsteken. 't Moet volstaan met daarnaar te verwijzen. M'n vrager raadplege „E Voto”, Dr Bavink's „Handleiding bij het godsdienstonderwijs, en verder elke degelijke Verklaring van den Catechismus”.

Op de twee speciale vragen die hij in verband daarmee doet, wil ik graag eenig bescheid geven. De eerste raakt het

Verband tusschen Doop en Belijdenis des geloofs.

Hij verzoekt m'n oordeel over de opvatting die hij daarvan heeft, en geeft die aldus weer:

Mi. is dat zoo: een uit Christenouders geboren kind ligt, krachtens z'n geboorte uit zulke ouders al in 't genadeverbond en behoort daarom dan ook het teken en zegel daarvan te ontvangen: den H. Doop. Onbewust gedoopt zijnde en bondeling, behoort zulk een, tot onderscheid van jaren gekomen zijnde, nu ook zijn Doop voor eigen rekening te nemen door het doen van openbare belijdenis des geloofs. En als consequentie van die geloofsbelijdenis, die, zal het goed zijn, toch een GELOOFSbelijdenis is, en als gevolg van het leven in nieuwe gehoorzaamheid, behoort zulk een ook aan 't H. Avondmaal te komen.”

Ik kan volstaan met te zeggen, dat ik deze opvatting in hoofdzaak onderschrijven kan. Ze is de eenig-juiste, en heeft in de Gereformeerde Kerken dan ook altijd gevonden.

Alleen isoleert de vrager, misschien tegen zijn bedoeling, het doen van belijdenis teveel van het toegaan tot het H. Avondmaal. Het is niet zó, dat het doen van belijdenis eigenlijk zijn betekenis heeft in zich zelf, en dat daaruit dan, als iets bijkomstigs, voortvloeit de verplichting om ten H. Avondmaal te komen.

De verplichting om ten Avondmaal te komen rust op elk gedoopte. In dat komen ten Avondmaal ligt onzerzijds de eigenlijke acte, waardoor we het Verbond Gods, door den Doop aan ons betekend en verzegeld, ook van onzen kant openlijk aanvaarden en bevestigen. En het „doen van belijdenis” is niets anders dan het uitspreken van de begeerte om tot het H. Avondmaal te worden toegelaten, en het zich onderwerpen aan het onderzoek, dat de Kerk, ter heilighouding van het Sacrament, moet instellen, eer zij die toelating geeft.

De tweede speciale vraag is, of er niet voor een geloovige omstandigheden kunnen zijn, ook gelegen in eigen geestelijke gestalte, die hem ontheffen van de verplichting om aan het H. Avondmaal deel te nemen.

Het antwoord daarop is: dat er, helaas, zeer stellig gegevens in eigen zieleven kunnen zijn, die den geloovige beletten om tot het H. Avondmaal toe te gaan. En ook: dat de Kerk hem niet dwingen mag, om in zulk een geval toch aan het Avondmaal deel te nemen. Maar ontheffen van zijn roeping om aan den Disch des Heeren, den dood zijns Heilands te verkondigen en sterking te zoeken van zijn geloof, doet hem dit nooit.

Het bevel des Heeren Jezus: „Doet dat tot mijn gedachtenis” blijft altoos voor ons gelden. En al wat ons in ons eigen zieleven helet om dat bevel te gehoorzamen, veroordeelt ons en moet ons beschamen. V. F.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN.

Groen en de Roomschen.

Wij kunnen zoo af en toe de voorstelling beluisteren, dat Groen van Prinsterer zoo ongeveer een anti-papist geweest is. Kuypert, zoo heet het dan, is later met Lohman geraakt onder den invloed van Schaepman en zoo is, mede door de begeerte naar macht, de coalitie geboren.

Volgens deze beschouwing zijn de beginselen door Groen verdedigd, aanvaard door Kersten, Lingbeek en andere theologen, doch merkwaardiger wijze niet begrepen dan hen, die zijne staatkunde voortzetten.

Nu is het op zichzelf genomen reeds een eigenaardige veronderstelling, dat niet de staatkundige leiders, maar enkele voor eigen kerk strijdende theologen de hoofdzaak van Groen's staatkunde zouden begrijpen. Maar afgezien daarvan meenen wij, dat deze meening ook alleen kan bestaan bij wie in Groen's werken een volslagen vreemdeling is. Groen's levensstrijd was gericht tegen ongelooft en revolutie. Hij zag duidelijk den samenhang tusschen die beide en werd daarom nooit moede allen die gelooven, van welke richting dan ook, samen te roepen tot den strijd tegen de revolutie.

Als in 1849 in de Kamer geklaagd wordt over achteruitzetting der Roomschen, vooral bij benoemingen, dan zegt Groen o.a.:

„Ik ben van harte gehecht aan het geloof, dat ik belijd, en waarin ik den grondslag mijner rust in leven en in sterven bezit; dit geeft regt, meen ik, ook van Roomsche-Katholieken. Wat hunne belangen betreft, ten allen tijde heb ik mij verzet, en zal mij blijven verzetten, tegen al wat naar onrecht en onbillijkheid zweemt; uit verdraagzaamheid, die met mijne godsdienstige gevoelens overeenkomt.

En, zoo men hieraan mogt twijfelen, in een tijd waarin alles wordt in twijfel getrokken, voeg ik